

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI

INVESTIȚIILE STRĂINE DIRECTE ÎN ROMÂNIA,

la 31 decembrie 2004

Banca Națională a României și Institutul Național de Statistică au realizat cercetarea statistică pentru determinarea investițiilor străine directe (ISD) în România la 31.12.2004 pe baza soldului existent la începutul anului 2004 și a fluxurilor din cursul exercițiului financiar 2004, în întreprinderile investiție directă rezidente.

Cercetarea statistică asigură datele necesare pentru determinarea ISD și efectuarea unor analize privind investițiile străine directe pe principalele ramuri ale economiei naționale (diviziuni CAEN Rev.1), pe regiuni de dezvoltare și țări de proveniență.

De asemenea, s-au obținut informații privind partea din investițiile străine directe materializată în imobilizări corporale și necorporale (care permit efectuarea unor analize privind durabilitatea investițiilor străine directe), partea reinvestită din profitul net, aportul creditelor la investițiile străine directe, precum și aportul în natură la investițiile străine directe (pentru societățile comerciale nefinanciare).

Totodată, rezultatele cercetării statistice sunt utilizate la ajustarea datelor privind investițiile străine directe din bilanța de plăți pentru anul 2004 (fluxuri), respectiv a datelor privind poziția investițională internațională a României la sfârșitul anului 2004 (solduri), precum și la estimarea profitului reinvestit și a aportului în natură pentru anul 2005 (fluxuri și solduri).

ASPECTE METODOLOGICE

• **Investiția străină directă:** relație investițională de durată, între o entitate rezidentă și o entitate nerezidentă; de regulă, implică exercitarea de către investitor a unei influențe manageriale semnificative în întreprinderea în care a investit.

Sunt considerate **investiții directe:** capitalul social vărsat și rezervele ce revin unui investitor care deține cel puțin 10% din capitalul social subscris al unei întreprinderi, creditele dintre acest investitor și întreprinderea în care a investit, precum și profitul reinvestit de către acesta.

• **Investitorul străin direct:** persoană juridică, persoană fizică sau grup de persoane ce acționează împreună, care deține cel puțin 10% din capitalul social subscris (respectiv din capitalul de dotare al entităților fără personalitate juridică) sau cel puțin 10% din voturi, într-o întreprindere situată în afara propriei țări de rezidență.

• **Întreprinderea investiție directă:** este o întreprindere cu sau fără personalitate juridică, în care un investitor străin deține cel puțin 10% din capitalul social subscris sau din voturi, respectiv din capitalul de dotare în cazul întreprinderilor fără personalitate juridică (sucursale). Deținerea a cel puțin 10% din capitalul social subscris sau din voturi, respectiv din capitalul de dotare, este primordială în stabilirea relației de investiție directă.

• **Componentele investițiilor străine directe:**

• **Capitaluri proprii:** cuprind capitalul social subscris și vărsat, atât în numerar cât și prin contribuții în natură, deținut de nerezidenți în companii rezidente, precum și cota aferentă din rezerve; în mod corespunzător, în cazul sucursalelor, se ia în considerare capitalul de dotare aflat la dispoziția acestora.

• **Creditul net**, respectiv **creditele primite** de către întreprinderea investiție directă de la investitorul străin direct sau din cadrul grupului de firme nerezidente din care face parte acesta, mai puțin **creditele acordate** de către întreprinderea investiție directă investitorului străin direct sau unei alte firme din cadrul grupului de firme.

REZULTATELE CERCETĂRII STATISTICE ISD 2004

1. Fluxul net și soldul ISD

Intrările nete de ISD în anul 2004 au înregistrat un nivel de 5183 milioane euro și sunt structurate astfel:

- **Participațiile** investitorilor străini direcți la capitalul social al întreprinderilor investiție directă din România în valoare de 3032 milioane euro (58% din fluxul net de ISD). Din această sumă, 79 milioane euro constituie aportul în natură, ceea ce reprezintă 2% din total flux net;
- **Profitul net reinvestit** care a înregistrat un nivel de 1452 milioane euro (28% din fluxul net). În determinarea acestuia a fost luată în considerare și pierderea netă în valoare de 702,5 milioane euro, înregistrată de întreprinderile investiție directă care au încheiat exercițiul financiar 2004 cu pierderi, sumă cu care a fost diminuat profitul net reinvestit de către întreprinderile investiție directă profitabile;
- **Creditul net primit** de către întreprinderile investiție directă de la investitorii străini direcți inclusiv din cadrul grupului, în sumă de 699 milioane euro, ceea ce reprezintă 13% din fluxul net al ISD.

Soldul ISD la sfârșitul anului 2004, rezultat din adăugarea la soldul inițial a fluxului net de ISD precum și a corecțiilor valorice provenite din reevaluările datorate modificării cursului valutar cât și a prețurilor, a înregistrat nivelul de **15040 milioane euro**.

Participațiile la capitalul social al întreprinderilor investiție directă erau la sfârșitul anului 2004 de 12007 milioane euro (80% din soldul final al ISD), iar **creditul net** total primit de către acestea de la investitorii străini direcți, inclusiv din cadrul grupului, a înregistrat nivelul de 3033 milioane euro. Creditul net cuprinde atât creditele pe termen mediu și lung cât și pe cele pe termen scurt acordate de către investitorii străini întreprinderilor lor din România, atât direct cât și prin intermediul altor firme nerezidente membre ale grupului.

2. Repartizarea ISD pe principalele activități economice

Din punct de vedere al orientării investitorilor străini spre ramuri economice, ISD s-au localizat cu precădere în industria prelucrătoare (46% din total), în cadrul acesteia cele mai atractive pentru ISD fiind metalurgia (13%), industria alimentară, a băuturilor și tutunului (7%) și industria mijloacelor de transport (6%).

Alte activități care au atras importante ISD sunt comerțul cu amănuntul și cu ridicata (15%), intermedierea financiară și asigurările (cuprind activitatea bancară și

de asigurări și reprezintă 11% din totalul ISD) și telecomunicațiile (11%). Se observă o pondere încă redusă, față de potențial, a unor domenii cum ar fi industria textilă, a confecțiilor și pielăriei (3%), precum și hoteluri și restaurante (0,2% din total ISD).

Investiții străine directe în România la 31 decembrie 2004

Repartizare pe principalele activități economice

	milioane euro	
	Valoare	% din TOTAL
TOTAL, din care	15040	100,0
Industrie	8101	53,8
Industrie extractivă	1225	8,1
Industria prelucrătoare	6876	45,7
- metalurgie	1981	13,2
- alimente, băuturi și tutun	1109	7,4
- mijloace de transport	860	5,7
- ciment, sticlă, ceramică	603	4,0
- fabricare produse din lemn, inclusiv mobilă	507	3,4
- textile, confecții și pielărie	503	3,3
- tehnică de calcul, aparate electrice, radio-TV, comunicații	434	2,9
- prelucrare țitei, produse chimice, cauciuc și mase plastice	387	2,6
- mașini și echipamente	274	1,8
- alte ramuri ale industriei prelucrătoare	218	1,4
Comerț	2185	14,5
Intermedieri financiare și asigurări	1711	11,4
Poștă și telecomunicații	1589	10,6
Servicii prestate întreprinderilor *)	848	5,6
Construcții	166	1,1
Transporturi	160	1,1
Hoteluri și restaurante	29	0,2
Alte activități	251	1,7

*) Tranzacții imobiliare, închirieri și activități de servicii prestate în principal întreprinderilor

3. ISD și imobilizările corporale și necorporale

Având în vedere rolul foarte important în creșterea economică pe care îl joacă imobilizările corporale și cele necorporale (terenuri, clădiri, mașini și echipamente, mijloace de transport, software și alte asemenea), precum și caracterul stabil, de durată, pe care acestea îl imprimă ISD, cercetarea statistică și-a propus determinarea ponderii acestor categorii de destinații finale ale investițiilor în soldul ISD la finele anului 2004, cât și repartizarea lor pe principalele activități economice.

Se constată că imobilizările corporale și necorporale, cu o valoare de 9082 milioane euro, reprezintă 60% din totalul ISD, inducând un grad semnificativ de durabilitate al investiției străine.

**Investiții străine directe în România
la 31 decembrie 2004**

**Imobilizări corporale și necorporale
Repartizare pe principalele activități economice**

milioane euro

	Imobilizări corporale și necorporale	
	Valoare	% din TOTAL investiții străine directe
TOTAL, din care	9082	60,4
Industrie	5464	36,4
Industrie extractivă	1003	6,7
Industria prelucrătoare	4461	29,7
- metalurgie	1248	8,3
- alimente, băuturi și tutun	736	4,9
- mijloace de transport	586	3,9
- ciment, sticlă, ceramică	414	2,8
- prelucrare țitei, produse chimice, cauciuc și mase plastice	375	2,5
- textile, confecții și pielărie	337	2,2
- fabricare produse din lemn, inclusiv mobilă	275	1,8
- tehnică de calcul, aparate electrice, radio-TV, comunicații	213	1,4
- mașini și echipamente	160	1,1
- alte ramuri ale industriei prelucrătoare	117	0,8
Poștă și telecomunicații	1116	7,4
Comerț	1114	7,4
Intermedieri financiare și asigurări	680	4,5
Servicii prestate întreprinderilor *)	336	2,2
Transporturi	107	0,7
Construcții	67	0,4
Hoteluri și restaurante	61	0,4
Alte activități	137	1,0

*) Tranzacții imobiliare, închirieri și activități de servicii prestate în principal întreprinderilor

4. Repartizarea ISD pe regiuni de dezvoltare

Din punct de vedere teritorial se observă orientarea cu precădere a ISD spre București-Ilfov (56%), alte regiuni de dezvoltare beneficiare de importante ISD fiind regiunea SUD-EST (11,6%), regiunea SUD (8,5%) și regiunea VEST (7,3%).

	milioane euro	
	Valoare	% din TOTAL
TOTAL, din care:	15040	100,0
BUCUREȘTI	8426	56,0
SUD-EST	1752	11,6
SUD	1273	8,5
VEST	1093	7,3
CENTRU	1038	6,9
NORD-VEST	1035	6,9
SUD-VEST	405	2,7
NORD-EST	18	0,1

5. Repartizarea ISD pe țări de origine

Repartizarea a fost realizată în funcție de țara deținătorului nemijlocit a cel puțin 10% din capitalul social al întreprinderilor investiție directă rezidente, conform principiului „immediate country basis”.

Investiții străine directe în România la 31 decembrie 2004

Repartizare pe țări

	milioane euro	
	Valoare	% din TOTAL
TOTAL, din care:	15040	100,0
Olanda	2456	16,3
Austria	2355	15,7
Franța	1552	10,3
Antilele Olandeze	1316	8,8
Germania	1300	8,6
Grecia	1233	8,2
Italia	724	4,8
Statele Unite ale Americii	650	4,3
Cipru	605	4,0
Elveția	446	3,0
Suedia	277	1,8
Ungaria	268	1,8
Turcia	222	1,5
Belgia	207	1,4
Alte țări	1429	9,5

6. Veniturile realizate din ISD

În anul 2004 veniturile realizate din ISD s-au situat la nivelul de 2083 milioane euro. Dintre acestea, partea cea mai importantă (2020 milioane euro respectiv 97% din total venituri) o reprezintă veniturile din participații la capital, constituite din dividende repartizate și profituri reinvestite în cadrul exercițiului financiar 2004.

Profiturile reinvestite în valoare de 1452 milioane euro corespund unei ponderi de 70% în total venituri, iar **dividendele repartizate** în valoare de 568 milioane euro au o pondere de 27% în total venituri.

Veniturile nete din **dobânzi primite** de către investitorii străini direcți la creditele acordate întreprinderilor lor din România rămân de mică anvergură, cu un nivel de numai 66 milioane euro, ele reprezentând 3% din venituri.

*

* *

Cercetarea statistică s-a realizat pe baza unui eșantion care a cuprins 6712 întreprinderi investiție directă, din care 3170 de întreprinderi au constituit partea exhaustivă a acestuia (întreprinderile cu numărul de salariați mai mare de 50 inclusiv au fost incluse în cercetare în totalitate) și 3542 de întreprinderi (cu numărul de salariați mai mic decât 50) au fost selecționate aleator dintr-o baza de sondaj formată din circa 35000 de întreprinderi investiție străină directă.

Rezultatele finale ale cercetării statistice ISD se încadrează într-un grad de eroare de $\pm 1,68\%$.

Metodologia cercetării statistice a fost elaborată de specialiștii din Banca Națională a României, iar extragerea eșantionului, implementarea în teren a cercetării și determinarea coeficienților de extindere a datelor, de către specialiștii din Institutul Național de Statistică.